

[Jørgen Peder Hansen.]

simpelt hen være en naturlig mulighed for, at alle, der ønsker en erhvervsfaglig uddannelse, også kan få dette, og det er derfor, jeg gerne vil sige til, det bliver vel arbejdsministeren og undervisningsministeren, at denne mærkværdighed må vi tage os af.

Vi må også sammenstille den med, at samtidig med at vi afviser 3.000-4.000 unge til de erhvervsfaglige grunduddannelser, så er mesterlæren ligesom ved at svinde bort. Det er, ligesom om mestrene selv ikke har en særlig udpræget interesse i at slutte lærlingekontrakter med de unge. Der er en betydelig nedgang i 1974 i antallet af afsluttede lærlingekontrakter. Det beløber sig til en 3.000-4.000-5.000 unge, der ad denne vej ikke kan få en lærlingekontrakt. Samtidig har vi kapacitet på vore skoler. Det vil sige, vi står med en øget interesse. Vi står i og for sig med øgede muligheder, men det betyder jo nok også øgede udgifter, og dér er jeg af den opfattelse, at hvis ikke der er mulighed for at få kanaliseret nogle midler ind i en udvikling, som jeg her gerne ser, så vil det nok være nødvendigt, at vi også i dette folketing tager en diskussion ved lejlighed, om ikke vi kan prioritere uddannelserne sådan, at de erhvervsfaglige grunduddannelser bliver mere solidt placeret i uddannelsessystemet.

Nu skal dette jo ikke være en uddannelsesdebat, men det er vigtigt på længere sigt, at vi gør os klart, at hvis vi i 1974 og måske til næste år og næste år igen står med en videreudvikling af den tendens, der her er skitseret, så rejser spørgsmålet sig jo med yderste alvor til erhvervslivet: hvordan vil man være i stand til at skaffe den nødvendige kvalificerede faglige arbejdskraft i løbet af 2-3 år? Har man — og det skal være mit spørgsmål til arbejdsministeren og til undervisningsministeren — været opmærksom på den udvikling, jeg her nævner, og hvad har man foretaget sig? Har man været i forbindelse med erhvervslivets to parter ude på arbejdsmarkedet for at høre, hvad deres synspunkter vedrørende dette spørgsmål er? Det er et spørgsmål, der vedrører ungdommen. Det er et spørgsmål af yderste vigtighed. Jeg indrømmer, det kun er en flig af arbejdsløshedsproblemet, men det er en kvalitativ flig af det. Det er en meget vigtig del.

Otto Mørch (S):

Mit partis ordfører, hr. Erling Dinesen, har i sit indlæg naturligt beskæftiget sig med den generelle beskæftigelsessituation. Jeg vil gerne gøre nogle bemærkninger om et mere specielt beskæftigelsesområde, nemlig funktionærområdet, hvor vi jo har konstateret en stærkt stigende arbejdsløshed, en arbejdsløshed, der endda ikke er slået helt igennem endnu på grund af funktionærlovens opsigelsesbestemmelser.

Efter et talmateriale fra HKs arbejdsløhedskasse var der den 2. september ikke mindre end 4.195 arbejdsløse blandt kassens tilmeldte. Det giver en arbejdsløshedsprocent på 3,8, men efter de opsigelser, der hver dag anmeldes, regner arbejdsløhedskassen med over 6.000 arbejdsløse funktionærer inden for dette kasseområdes regnskabsår, altså indtil den 31. marts. Hertil kommer så mange andre funktionærområder, repræsenteret ved Dansk Funktionær-Forbund, arbejdsledernes organisationer m. fl., og vi har netop modtaget en skrivelse fra Danske Arkitekters Landsforbund, der taler om en katastrofal arbejdsløshed inden for dette forbunds rammer, idet hver 4.-5. ansatte arkitekt i dag er i opsagt stilling, og det samme gør sig gældende inden for tegnestuernes teknikergruppe.

Jeg har netop i formiddags talt med HKs kontor i Århus. Det er et område, hvor der hidtil har været en vældig god funktionærbeskæftigelse. Indtil juli måned i år havde man under 100 arbejdsløse funktionærer. Nu ligger man på over 300 arbejdsløse, og hver dag kimer telefonen og melder om nye opsigelser.

Jeg mener, vi her har en lønmodtagergruppe, der hidtil har følt sig nogenlunde tryk i deres beskæftigelsessituation. Vi skal vel helt tilbage til 1950'erne for at finde en tilsvarende funktionærarbejdsløshed, og selv om jeg erkender, at det både menneskeligt og økonomisk er hårdt for enhver, der bliver arbejdsløs, så er der altså her et område, hvor arbejdsløsheden måske slår særlig hårdt, fordi denne gruppe ikke hidtil har følt, at de var så udsatte for arbejdsløshed som andre lønmodtagergrupper. Det har man naturligvis indrettet sig på i sin tilværelse og i sin familieøkonomi, der nu i mange hjem slås i stykker. Der er allerede konkrete eksempler på, at funktionærfamilier har